

โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ประจันต์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลหนองหญ้าปล้อง อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

พระราชดำริและความเป็นมา

เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2523 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินจังหวัดเพชรบุรีทรงมีพระราชดำริเกี่ยวกับงานชลประทานสรุปได้ว่า

“ให้กรมชลประทานพิจารณาวางโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ประจันต์ เพื่อจัดหาน้ำให้ราษฎรที่อาศัยอยู่ตามหมู่บ้านต่างๆ ริมห้วยแม่ประจันต์ให้มีน้ำใช้เพาะปลูกและอุปโภค-บริโภคได้ตลอดปี นอกจากนี้ยังช่วยระบายน้ำลงมาเสริมให้กับโครงการชลประทานเพชรบุรีในระยะที่ขาดแคลนน้ำและช่วยเก็บกักไว้ในฤดูน้ำนอง เพื่อช่วยบรรเทาอุทกภัยในเขตโครงการเพชรบุรีให้ได้ผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น”

โครงการห้วยแม่ประจันต์ฯ เป็นโครงการขนาดใหญ่ซึ่งใช้งบประมาณดำเนินงานสูง รัฐบาลในขณะนั้นจึงมีนโยบายที่จะชะลองานก่อสร้างขนาดใหญ่ ทำให้กรมชลประทานจึงต้องเลื่อนการก่อสร้างโครงการฯ ออกไป สืบเนื่องจากปัญหาอุทกภัยในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีเมื่อเดือนตุลาคม 2546 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริวันที่ 6 ตุลาคม 2546 และวันที่ 4 พฤศจิกายน 2546 เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาอุทกภัยในเขตจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยทรงมีพระราชดำริให้เร่งดำเนินการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ประจันต์ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว กรมชลประทานจึงได้พิจารณาปรับแผนงานก่อสร้าง เหลือระยะเวลาการดำเนินการ 3 ปี (2546-2548) โดยขอให้กองทัพบกสนับสนุนกำลังพลและเครื่องจักรเครื่องมือเข้าร่วมดำเนินการ

วัตถุประสงค์ของโครงการฯ

- 2.1) เพื่อเป็นแหล่งกักเก็บน้ำเพื่อการเกษตรและอุปโภค-บริโภคได้เพียงพอตลอดปี
- 2.2) เพื่อระบายน้ำเสริมและช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกในเขตโครงการชลประทานเพชรบุรีในช่วงฤดูแล้ง
- 2.3) เพื่อบรรเทาอุทกภัยในบริเวณลุ่มน้ำเพชรบุรีในช่วงฤดูน้ำหลาก

ลักษณะโครงการ

3.1) โครงการห้วยแม่ประจันต์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตั้งอยู่ที่หมู่ 5 บ้านจะโปรง ตำบลหนองหญ้าปล้อง อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี ลักษณะโครงการประเภทอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง ทำนบดินห้วงานเป็นเขื่อนดิน ชนิด Zone Type ความสูง 21.60 เมตร ความยาวเขื่อนดิน 2,105.00 เมตร ความกว้างของสันเขื่อน 8.00 เมตร สามารถกักเก็บน้ำได้ 42.20 ล้านลูกบาศก์เมตร ระดับน้ำสูงสุด 53.00 ล้านลูกบาศก์เมตร

3.2) อาคารประกอบ จำนวน 2 แห่ง

(1) อาคารระบายน้ำล้น (Spillway) แบบบานระบายโค้งขนาด 6.00 x 12.50 เมตร จำนวน 3 ช่อง สันฝายยาว 42.50 เมตร สามารถระบายน้ำได้สูงสุดได้ 1,360 ลูกบาศก์เมตร/วินาที

(2) อาคารระบายน้ำลงลำน้ำเดิม (River Outlet) ชนิดท่อคอนกรีตเสริมเหล็ก STEEL LINER เส้นผ่าศูนย์กลางท่อ 1.60 เมตร สามารถระบายน้ำได้สูงสุดได้ 16.20 ลูกบาศก์เมตร/วินาที

3.3) เครื่องมือวัดพฤติกรรมเขื่อน

ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงาน ณ วันที่ 27 เมษายน 2548 สรุปได้ดังนี้

4.1) งานก่อสร้างเขื่อนทำนบดิน ประกอบด้วย งานขุดลอกร่องแกน งานปรับปรุงฐานราก งานดินถมบดอัดแน่น งานหินเรียง งานหินทิ้ง ได้ผลงาน 73.73 %

4.2) งานอาคารระบายน้ำ (River Outlet) ประกอบด้วย งานคอนกรีตเสริมเหล็ก งานดินถมบดอัดแน่นข้างอาคาร งานหินเรียงด้านหน้าอาคาร ได้ผลงาน 61.26 %

4.3) งานอาคารระบายน้ำล้น (Spillway) ประกอบด้วย งานขุดดิน-ระเบิดหินพร้อมขนย้าย งานคอนกรีตหยาบรองพื้น งานคอนกรีตเสริมเหล็กตัวอาคาร ได้ผลงาน 59.70 %

สรุปผลงานตั้งแต่เริ่มต้นถึงวันที่ 27 เมษายน 2548 ได้ผลงานทั้งโครงการประมาณ 64.66 % คาดว่าจะดำเนินงานแล้วเสร็จภายในปี 2548 ทั้งนี้จะเริ่มดำเนินการเก็บกักน้ำตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2548 เป็นต้นไป และคาดว่าจะสามารถเก็บกักน้ำได้เต็มปริมาณความจุของอ่างจำนวน 42.20 ล้านลูกบาศก์เมตรในเดือนพฤศจิกายน 2548 (ในกรณีค่าเฉลี่ยฝนปกติ) ซึ่งส่งผลให้มีโรงเรียนที่ตั้งอยู่เหนืออ่างเก็บน้ำจะถูกน้ำท่วม 2 โรงเรียน ปัจจุบันสำนักงาน กปร. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันแก้ไขปัญหาในการเตรียมสถานที่เรียนแห่งใหม่เรียบร้อยแล้ว